

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Or.
 Pe o jumătate de an 12 . . .
 Pe trei luni . . . 6 . . .
 Pentru România și
 strălătuire:
 Pe un an . . . 40 lei.
 Pe o jumătate de an 20 . . .

TELEFON Nr. 238.

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Târgul Nou Nr. 80

INSERȚIILE
 se primesc la administrație. Prețul după tariful
 și tariful.

Manuscrisurile nu se în-
 rapoasă.

O mică răfuială.

Deși au trecut câteva zile la mijloc, ne simțim datorii să revenim asupra unor știri și comentarii, pe cari a ținut să le plaseze în timpul din urmă ziarul „Pester Lloyd“ în coloanele sale în legătură cu postulatele naționale ale poporului românesc din Ardeal și Ungaria.

Înainte de toate ținem însă să facem o constatare. În toată evoluțiunea războinică, cari au atras în vârtejul lor sângeros o lume întreagă, am ținut să luăm dela ordine zilei tot ce ar putea produce dimensiuni și neînțelegeri între poporul românesc, guvernul ungar și poporul maghiar, cu un cuvânt zis am încetat să continuăm pe timpul duratei războiului lupta noastră constituțională și deschisă pentru realizarea postulatelor noastre legitime naționale. Am făcut aceasta pe motiv, că atunci când patria e în pericol, când „fi țării, fără deosebire de naționalitate, stau sub arme și se luptă pentru tron și patrie, trebuie să înceteze orice frăcări și împunsături pe tema luptelor interne, concentrându-ne în toată atențiunea asupra evenimentelor dela granițele Monarhiei și contribuind în același timp din răspuneri la opera de caritate din interiorul țării.

Am avut satisfacția să putem constata că și majoritatea presei maghiare a ținut să observe aceeași atitudine, ferindu-se de împunsături și suspiciuni la adresa poporului nostru. O singură excepție a ținut să facă însă ziarul „Pester Lloyd“, care a început o campanie de tot ciudată și suspectă pe tema postulatelor noastre naționale.

La începutul lunii trecute un anonim a formulat în coloanele ziarului „Pester Lloyd“ „doleanțele Românilor din Ungaria“, prin a căror satisfacere s'ar honora quasi hotărârea României relativă la continuarea neutralității. Aceste doleanțe — după cum le a prezentat anonimul dela „Pester Lloyd“ — ar fi o revizuire oarecare a legilor relativ la învățământul popular, o revizuire a legilor electorale și amnestierea celor condamnați din procese politice.

Relevând atunci cele scrise de „Pester Lloyd“ am ținut să constatăm că articolul din „P. L.“ e absolut străin de politica și punctul de vedere al neamului românesc și în

special de atitudine politică a comitetului nostru național. Comitetul ca singurul și legalul reprezentant al neamului românesc nu și-a schimbat întru nimic punctul său de vedere, el stă și mai departe pe temeiul programului nostru național și susține cu rigoare pretențiile ficșate la timpul său în tratativele urmate cu contele Tisza.

Doar ar fi de adepții naiv, — scriam atunci — ca după jertfele mari de bani și sânge ce le aducem azi pentru Tron și țară să ne mulțămim cu o revizuire a legii electorale actuale, prin care — cum spune „P. L.“ — ni-s'ar asigura câteva cercuri în plus peste cele vre-o șase ce le avem azi.

La o săptămână același ziar lansează un nou comunicat ciudat tot pe tema postulatelor românești. Iată acest comunicat, care are aerul de-a fi inspirat:

„Niște slabe bucureștene din serviciul propagandei rusești, răspundese știrii, că contele Tisza a pus în vedere Românilor autonomia Transilvaniei și întregirea cabinetului prin un ministru român. Pentru postul din urmă se numinează deja candidații și apoi se aude că cu mândrie, că prin asemenea momeli nu poate fi câștigată România pentru tiranii maghiari.

„Noi credem, că ar fi pagubă a lua în serios prea străvezile jocuri mifele ale acestor domni. Cine cunoaște și numai pe jumătate constituția maghiară și relațiile de aici, va ști și fără de aceasta, că tot atât de puțin poate fi vorba de așa zisa autonomie a Transilvaniei, cum nu poate fi vorba să se petească guvernul parlamentar ungar cu ministri, cari reprezintă singuratică semniții.

„Bunăvoința probată a ministrului prezident față de Români și convingerea lui nutrită și afirmată de mult, că Români și Maghiari sunt avizați unii la alții, se va manifesta și până acum și de aci înainte *na in marie* (marotenhafte Dinge) ei în cultivarea și promovarea practic importantă a intereselor și dorințelor, vrednice de a fi luate în seamă ale Românilor din patrie.

Acest comunicat apare într-o lumină și mai ciudată prin faptul că știrile despre autonomia Transilvaniei etc. au fost lansate de *insuși ziarul legațiunii austro-ungare bucureștene* „Ziua“. Jocul acesta ciudat de-a lansa știri pentru a le opune apoi un comunicat, e atât de străveziu încât nu mai are lipsă de nici un comentariu.

La câteva zile tot „Pester Lloyd“ vorbind de propunerea d lui Dr. Iustin Pop făcută în adunarea comitatului Hunedoara de-a se trimite o adresă omagială Maj. Sale Regelui, ne omoară din nou cu dragostea sa „P. L.“ închină „Românilor noștri“ un întreg articol din acest prilej relevând îndeosebi loialitatea Românilor în acel comitat, care părea până acum *mai subminat de veleitățile naționaliste*.

Examinând manifestațiile de mai sus avem impresia, că stăm în fața unei *campanii sistematice*, pe care „Pester Lloyd“ o poartă pe pielea noastră, căutând să „informeze“ în mod tendențios streinătatea.

Fără a intra în discuția chestiunilor lansate de „P. L.“ ținem să constatăm odată pentru totdeauna că, stând pe baza programului nostru național, nu putem admite o împăcare sau o soluție a chestiunii românești *fără recunoașterea drepturilor și postulatelor noastre naționale, singure capabile de-a da putință serioasă dezvoltării existenței noastre naționale* și în consecință protestăm în contra ușurinței păcătoase a acelora, cari și în aceste vremuri de grea cumpănă continuă să bruscăze sentimentele și convingerile politice ale unui neam întreg.

Profesorii universității din București vor redacta un memoriu, în care și vor depune părerile lor privitoare la situațiunea creată României de evenimentele externe. Acest memoriu va fi prezentat în cel mai scurt timp Maj. Sale Regelui Ferdinand al României.

Guvernul francez la Paris. O telegramă din Paris sosită la Roma comunică, că guvernul Franței se va muta în ziua de 7/20 Nov. dela Bordeaux la Paris. Parlamentul se va deschide în ziua de 2/15 Dec. pentru a vota diferite proiecte financiare.

Ambasadorul Rusiei la București. Din București se anunță, că d-l de Giers, care a părăsit postul de ambasador al Rusiei la Constantinopol, se va opri pentru un timp la București, unde va aștepta noul instructiuni dela guvernul său.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele în Polonia și Galiția.

BUDAPESTA, 2 Nov. n. seara. În Polonia rusească luptele sunt încă în curs. În ciocnirile de pe râul San Rușii au avut pierderi însemnate mai cu seamă la Rasadow, unde am făcut prizonieri 400 de Ruși și am capturat trei mitralizeze.

Spre sud dela Stary Sambor un detașament de-al nostru a făcut prizonieri tot 400 de Ruși. Pe acest teritoriu, precum și înspre sud dela Turca ofensiva noastră înaintează cu succes.

General HÖFER, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele din sudul Monarhiei.

BUDAPESTA, 2 Nov. n. seara. Ofensiva noastră înaintează victorios peste *Maciva*. Dușmanul n'a putut opune, decât o rezistență foarte mică. Singur numai înaintea întăriturilor din nordul *Șabafului* am fost nevoiți să luăm cu asalt pozițiile bine întărite ale dușmanului. Azi noapte am luat *Șabaful* cu asalt. Coloanele noastre, cari înaintau spre *Maciva* au trecut deja linia ferată *Șabaf-Liejnka*. Cavaleria noastră urmărește pe dușman. Încă până acum am făcut mai mulți prizonieri. Armata noastră din Balcani a fost ajunsă de o grăă lovitură. Aviatorul nostru militar pilotul-locotenent *Sanches*, a fost rănit grav de o șrapnea dușmană, care l-a izbit și pe tovarășul acestuia, care făcea de pe aparat serviciu de ecleraj. Cu toate durerile grozave, pe cari i-le-a cauzat rănile, i-a succed totuș bravului aviator să ducă aparatul până la aerodromul de tabără, care era la o depărtare de vre-o șaptezeci de kilometri, unde a aterizat apoi fără nici un accident.

Bravul locotenent însă a murit în urma rănilor primite. Înainte de moarte cu câțeva vreme a primit decorația „*Crucea pentru meritele militare*“, pe care i-a acordat-o telegrafic Maj. Sa.

Luptele franco-ruso-germane.

Berlin 2 Nov. n. Din marele cartier german se comunică:

Ofensiva noastră contra *Ypresului* progresează mereu. *Mossines* e în mâinile noastre. Contra ariperii noastre drepte luptă soldații din *Indii*. Aceștia însă nu luptă în detașamente compacte deosebite de trupele aliaților, ci sunt împraștiați pe întreg frontul englez. În luptele, pe cari le-am avut în pădurea *Argennes* am secerat noui succese. Dușmanul a suferit aici pierderi mari.

La ost situația a rămas ne-schimbată.

În apropiere de *Saalkaenen* am respins o încercare a dușmanului de a ne sparge linia.

Ofițeri români distinși.

Monitorul ostei Nr. 76 publică o nouă serie de ofițeri decorati, între cari găsim pe următorii ofițeri români:

Crucea militară pentru merite cu decorațiunea de războiu drept recunoștință pentru ținuta vitejească în fața dușmanului s'a conferit *majorului Antoniu Costa* din regimentul de artilerie 10, *capitanului Nicolae Pășerar* din regimentul de infanterie 43 și *locotenentului Ioan Murgu* din batalionul 28 de vânători.

Decorațiunea de războiu la crucea militară pentru merite din același prilej s'a conferit d-lui locotenent *Dumitru Haeman* din regimentul de infanterie 69.

Recunoștința și lauda Maj. Sale Împăratului pentru ținuta lor vitejească în fața dușmanului s'a exprimat *sublocotenentului Vasile Craioveanu* din batalionul 28 de vânători, medicului militar i. r. *Dr. A. Glingar*, locotenentului *Ioan Burda* din regimentul de artilerie 35 și *sublocotenentului Brutus Păcurar* din regimentul de infanterie 33.

Comandamentul de armată 6 a exprimat lauda și recunoștința sa pentru ținuta vitejească în fața dușmanului sergentului major *Elie Bobb* și sergentului *Dionisie Dărsan* ambii din reg. de infanterie 63 (bst. 1).

Patria.

Tu ești iubirea mea cea sfântă,
 Cantarea dulce ce mă mântuie.
 Tu, fecăndă, suferința,
 Mândria, lacrima, credința,
 Ești cel mai dulce nume sfânt.
 Al vieții deagăn și mormânt,
 Tu, cenii meu, și tihna mea
 Și cea mai luminată stea.

Bistrița.

Emil A. Chiffa.

Casa din Donchery.

— Galbenii lui Napoleon III. —

În revărsatul zorilor zilei de 2 Septembrie din anul 1870 se apropia de micul sat Donchery, pe șoseaua Sedanului, un cortaj distins. În oțărură de Curte, însoțită de o mică gardă de soldați din cavalerie, în uniforme ele-

gante, ocupa loc un domn mai în vârstă, cu fața tristată și privirile abătute.

Era o dimineață senină de toamnă. Valurile râului Mosa străbăteau cu vioiciune câmpia mătăsoasă persându-se în zărea depărtată. Acum însă întinsul câmpiei era acoperit de nenumărate braze și gropi cauzate de căderea granatelor.

Trăsura și grupul de călăreți, după ce străbătuseră un drum lateral, se opriră în fața unei case albe, cu etaj și înconjurată cu un mic parc. Domnul cu fața tristă a coborât din trăsura, a trecut cu pași grăbiți prin parcul și a sunat în ușa casei.

Ușa s'a deschis și în prag a apărut o doamnă tânără de vre-o 25—26 de ani. A privit îngrijită și cu un fel de agitație, la acest om, pe care îl cunoștea din vedere. I-se înclină cu reverență și-l face loc. Era împăratul. Împăratul urcă scările spirale înguste, ce duceau în etaj, iar în urma lui venea cu pași șgomotoși, un ofițer prusian de husari. Numele Doamnei era *Eliza Fournaisse*.

După 44 de ani vede încăerate din nou la lupte crâncene aceleași două popoare, culte și vecine.

Acum aude a doua oară bubuitul

proiectilelor germane. Bombele nemțești nimicesc iarăși micul sat, ce se estinde în fața casei sale. Și iarăși se face pustiu parcul, cu frumusele străluciri d'ori.

Când tunurile nemțești plâsmuiau la Sedan coroana de împărat al Germaniei, Eliza era de 26 de ani. Se măritase înainte cu trei ani și spera în un viitor fericit. Azi are 70 ani, e văduvă, cu părul albit. I-a trecut rostul vieții, și nu are să dăpene multe zile. Dar și-a păstrat încă bișnor forțele spirituale, încât îi se revocă în lumină oarecari momente trecuților.

Odată, în care a căzut definitiv coroana împărătească de pe capul lui Napoleon III nu este mai mare, decât o chille de penitenciar modern. Mobilărul îl formase un dulap, în care doamna Eliza își păstrează suvenirile acelor zile mari, și apoi o masă, cu două scaune. Pe unul a șezut Napoleon, pe celălalt Bismarck. Odată, cu mobilele ei ne aduce în memorie că înainte cu mulți ani aici și-a luat adio dela tronul și patria sa, un suveran. Împăratul Napoleon s'a oprit la fereastră și sufletul său confus și zdrobit a străbătut câmpia, până la Ardeni, ale căror vărfuri se perdeau în zărea depărtată.

Știa cu siguranță, că în aceste momente istorice este în joc nu numai libertatea sa personală, dar e periclitată și patria. În depărtare, la dreapta se vedeau câteva case. Era orașelul Sedan, în partea ceealtă, deși luceau razele soarelui, fălăia un urieș stălp de foc, cu limbi de foc cari se înălțau în văzduh. Șrapnelele germane dăduseră foc fantăreșei Les Ardenes.

Împăratul și-a luat adio dela regiunea încântătoare, în care pe ogoare și în umbra arborilor zăceau nelgropate cadavrele a mii de luptători. Și-a adunat toate forțele, ultimul picur de energie ce-l mai rămăsese și s'a întors dela dușman. S'a împăcat cu soartea. Cu mâna rece, tremurătoare și-a iscălit numele pe actul de reușire și a plecat spre scări, cu pași șovăitori. A coborât. Lumea îi părea pustie, ochii erau împânjiți. Jos, la scări îl șaptea tânăra doamnă, tăcută și stăpânindu-se cu greu să nu o năpădească lacrimile.

Împăratul i netezi părul, își uită un moment degetele între șuvițele ei negre, bogate, apoi scoase din buzunar ultimele monede ce le mai avea, patru galbeni strălucitori și-li oferi. A plecat apoi. Trăsura s'a pus în mișcare, străbătând cu mare luptă șoseaua.

Doamna Eliza a avut în viața ale bune și grele, a fost bine situată, dar a avut să suferă și mizerii. S'a întâmplat uneori, mai ales de când e văduvă, că nu avea aproape cu ce să se nutrească. Dar pe toate acestea a păstrat până azi galbenii ce i-a primit de la Napoleon. Sunt cuprinși în un cadru frumos din lemn de mahagoni. Ea consideră cadavrul ca o veche și prețioasă icoană și îl arată mar, abia la prilej și prilej. În după are o colecție de multe panglice tricolore și alte decorațiuni militare, nasturi de uniforme etc., cari se-a adunat odată-ni-oară pe câmpia de luptă la Sedan.

Acum doamna acesată din alte vremuri ar mai putea să colecteze și azi asemenea obiecte și să-și îmbogățească micul muzeu. Bătrânei nu-i face plăcere să vorbească de Bismarck. Cel mult zice, că a fost un om „marec. Grosce și nu „grandc.

Și să miră, cum de vin streinii, mai ales soldați nemți, să-l admire galbenii și colecția și să o roage să le povestească evenimentele, ce s'au petrecut pe aceste plajuri înainte cu patruzeci și atâția de ani....

Războiul Turciei.

Biroul telegrafic ungar ne transmite următoarele telegrame cenzurate: **CONSTANTINOPOL, 2 Oct. orele 11 a. m.** — Ambasada Sârbiei a depărtat de pe edificiul ambasadăi tocmai acum emblemele Serbiei.

Un comunicat oficial publicat de Agenția otomană comunică următoarele:

Conform unor știri oficiale so-site dela granița caucaziană Rușii au atacat în mai multe puncte trupele noastre de graniță, dar au fost constrânși a se retrage, suferind cu acest prilej, grație rezistenței trupelor noastre, în parte perderi însemnate.

In Marea Mediterană crucișătoare engleze au deschis focul, acufundând un torpilor grecesc, pe care l-au considerat de un vas turc.

Aceste două întâmplări arată, că dușmanii noștri au început pe uscat și pe apă ostilitățile în contra noastră, pe cari de mult le-au plănuțit.

Turcia și Anglia.

Londra 3 Nov. Ambasadorul Turciei a prezentat ultimatul Khedivului. Acesta pretinde retragerea tuturor trupelor din Egipt.

Budapesta 3 Nov. Zekki pașa a concentrat în Palestina trupe. El înaintază spre Egipt. Se șvonește, că 15.000 Turci au intrat în Egipt.

Berlin 3 Nov. »Vossische Zeitung» anunță din Constantinopol: Un mare număr de indigeni mohamedani și anglo-africani au ocupat sub conducerea Șeikului Uelmehmed portul englez Berbera și au transportat pe funcționarii englezi în interiorul țării. Războiul e în creștere.

Turcia și Rusia.

In Somon stau gata de luptă 200.000 Turci pentru a înainta în Caucaz.

Budapesta 3 Nov. Din Trapezunt se anunță:

La granița ruso-turcă au început ostilitățile între trupele rusești și turcești.

Ambasadorul Giers la București.

— Prin expresul nostru. —

Eri dimineață a sosit la București ambasadorul Rusiei din Constantinopol d-l de Giers împreună cu întreg personalul legațiunii din Constantinopol, mai mulți preoți și supuși ruși din capitala Turciei în număr de 80 persoane.

Intr'un interviu acordat reprezentantului ziarului »Universul» d-l de Giers a declarat între altele, că a plecat Sâmbătă din Constantinopol, fără să mai aștepte remiterea pașaportului. In aceiași zi au plecat și ambasadorii Franței și Angliei, iar a doua zi ministrul Sârbiei. Marele vizir — a zis d-l de Giers — mi-a exprimat regretul guvernului că plecăm și mi-a spus că le pare rău că plecăm.

La întrebarea: »Considerați starea de lucruri ca o stare de război?» d-l Giers a răspuns:

Este un fapt precis: am fost atacați de flota dușmană și un asemenea atac nu se face cu intențiuni de pace.

La întrebarea că se mai poate aplană conflictul, d-l de Giers a răspuns: **Nu pot face nici o profeție. In orice caz nu noi am provocat conflictul.**

Criză de guvern în Italia.

Biroul de corespondență ungar ne transmite următoarea telegramă, datată din Roma cu ziua de 2 Nov. s. n.:

Regele a avut mai multe consfătuiri cu fruntașii politici italieni, membrii ai camerei și senatului: **Carcano, Giolitti, Sacetti, Bisolato, Sonnino și Salandra** în chestia actualii crize de guvern din Italia. **Lusatti** fiind bolnav n'a putut lua parte la aceste consfătuiri. Păreră unanimă a presei e, că regele va încredința din nou pe **Salandra** cu formarea cabinetului.

Prof. A. L. Hickmann.

Date statistice interesante.

Recolta de bucate și cartofi (1910) în milioane de măși metr.

III.

Grâu.

Norvegia 0.08, Danemarca 1.— Țările de jos 1.1, Elveția 1.5, Suedia 2.1, Grecia 2.2, Portugalia 3.1, Belgia 4.—, Serbia 4.4, Iaponia 6.2, Turcia eur. 8.7, Britania 10.—, România 30.—, Spania 37.—, Germania 39.—, Italia 42.—, Austro-Ung. 51.—, Argentina 52.—, Franța 98.—, India brit. 100.—, Statele unite americane 200.—, Rusia 228.—.

Orz.

Argentina 0.2, Elveția 0.2, Norvegia 0.7, Țările de jos 0.7, Grecia 0.8, Belgia 1.—, Serbia 1.4, Portugalia 1.5, Italia 2.1, Suedia 3.—, Turcia eur. 3.8, Danemarca 5.1, România 6.4, Franța 10.—, Iaponia 10.—, Britania 13.—, Spania 17.—, Germania 29.—, Austro-Ung. 33.—, Statele unite americane 37.—, Rusia 106.—.

Săcară.

Grecia 0.05, Norvegia 0.2, Serbia 0.4, Portugalia 0.9, Turcia eur. 2.2, Țările de jos 4.2, Danemarca 4.8, Belgia 5.9, Suedia 6.3, Spania 7.—, Statele unite americane 8.2, Iaponia 10.—, Franța 14.—, Austro-Ung. 41.—, Germania 105.—, Rusia 222.—.

Ovăs.

Grecia 0.1, Iaponia 0.4, Serbia 0.8, Portugalia 1.1, Turcia eur. 1.3, Elveția 1.6, Norvegia 1.8, Țările de jos 2.96, Italia 4.1, Spania 4.2, România 4.4, Argentina 4.9, Belgia 6.3, Danemarca 7.3, Suedia 11.—, Britania 22.—, Austro-Ung. 39.—, Franța 56.—, Germania 79.—, Statele un. am. 146.—, Rusia 154.—.

Porumb.

Grecia 1.2, Portugalia 1.5, Spania 5.1, Franța 6.2, Serbia 9.—, Rusia 11.—, Italia 21.—, România 28.—, Argentina 45.—, Austro-Ung. 54.—, Statele un. am. 674.—.

Cartofi.

Turcia eur. 0.4, Serbia 0.4, România 1.3, Portugalia 2.—, Norvegia

5.7, Iaponia 5.8, Danemarca 6.2, Elveția 13.—, Suedia 14.—, Italia 17.—, Belgia 25.—, Spania 28.—, Țările de jos 30.—, Britania 35.—, Statele un. am. 75.—, Franța 167.—, Austro-Ung. 190.—, Rusia 366.—, Germania 435.—.

Întreagă recolta de pe pământ:

	1910	1912.
Grâu	920 mil. măși metr.	960.
Orz	320 " " "	310.
Săcară	450 " " "	490.
Ovăs	650 " " "	700.
Porumb	830 " " "	800.
Cartofi	1480 " " "	1550.

N. Petra Petrescu.

Statistica ostașilor noștri.

Ni se scrie:

Zilele acestea am primit circulara prin care se impune preoțimel tractuale culegerea datelor statistice cerute de oficiul protopopesc al Sebeșului, referitoare la ostașii noștri.

După modesta mea părere datele, pe cari le pretinde acea circulară nu-s îndestultoare și nu duc la scopul propus de inițiatorul.

In acea circulară să cere 1) conspectul despre feciorii activi înainte de mobilizare 2) despre cei chemați după aceea la arme înșirându-le numele, religia, statul și numărul pruncilor. Aceste conspecte se cer acum.

După războiul se cere conspectul despre morți, schilavi, înșirându-se locul unde au murit etc.

Aceste date, pe cum am zis, nu dau o iconă fidelă despre aceea, ce ar dori să o aibă înaintea ochilor ori care Român. Pentru aceea îmi permit cu toată modestia să propun culegerea următoarelor date într'un singur conspect, cu următoarele rubrici:

- Numele celui înrolat.
- Calitatea în care a fost înrolat (linie, hovy, gloate).
- Fellul serviciului (pedestrag, călăraș, tunar etc.).
- Unitatea unde a servit (regim. bat. diviziune baterie etc.).
- Grau rănit.
- Ușor rănit.
- De câte ori a fost rănit.
- Trăeste ori e mort.
- De glonț e mort ori de morb?
- Invalid și neapți de susținere.
- Copii rămași după cei morți.
- Copii celor schilavi și neapți de muncă.
- A căpătat ori nu distincție.
- Are ori nu are ceva ajutor dela stat.

Iar după ce mobilizarea continuă nelincetat și poate să continue până la încheierea păcii, datele să se culeagă numai atunci. Orice lucrare azi ar fi prematură fără folos și nu ar putea înfățișa tabloul cel dorim cu toții.

Ideea protopopului Sebeșului e măreasă, dar executată manc, și înainte de a avea toate datele de lipsă nu duc la scopul dorit.

Prezentarea glotașilor de clasa B. din comitatul Brașov.

Comanduirea hovy. de completași a hotărât în conștelegere cu oficiul vice-comitelui, ca prezentările glotașilor de clasa B. din comitatul Brașov să se facă în următoarea ordine:

- In 16 Nov. n. comunele: Hărman, Preșmer, Feldioara și Rotbav;
- In 17 Nov. n.: Bod, Sâmpetru, Măleruș, Apata și Crișbav;
- In 18 Nov. n.: Ghimbav, Codlea, Vulcan și Nou;
- In 19 Nov. n.: Râșnov, Cristian și Hălchlu;
- In 20 Nov. n.: Bacifalu, Târlungeni și Zizin;
- In 21 Nov. n.: Satulung, Purcăreni și Turcheș.
- In 22-30 Nov. n.: Orașul Brașov.

ȘTIRI.

— 21 Oct. v. 1914.

In memoria eroului căzut. Din Sibiu ni se scrie: In loc de cunună peritoare pe mormântul mult regretatului profesor **Dr. Alexandru Bogdan**, căzut în război, dăruște familia esactorului **Tordășianu** (Sibiu), cor. 5, fondului Aurel Vlăicu pentru cumpărarea tinerilor meseriași cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate. al Reunirii sodalilor noștri sibieni.

Pentru masa studenților români din Brașov au contribuit în memoria regretatului **† Alexandru Bogdan** dl Dr. Sextil Pușcariu 20 cor., iar d-șoara **Marioara P. Dima** 10 cor.

Primească marinimoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școalelor medii gr. or. române din Brașov.

Românii vienezi pentru soldații români. Din Viena ni se scrie: In anul societății pentru »idirea bisericei române în Viena s'a format un »Comitet de caritate pentru sprijinirea și îngrijirea soldaților români din spitalele Vienei. Acest comitet compus din 18 doamne și domni din colonia română de aci sub prezidenția **d-lui Dr. Victor Roșca**, are de scop a câștiga pe celalți coloniști români din Viena la acțiuni de caritate și a da directiva acestor acțiuni. Comitetul face prin presa noastră călduros apel la toți Românii afară din Viena să binevoliască a sprijini și întări activitatea lui in toate chipurile dictate de dragoste și datorie, în deosebi înzestrându-l cu cât mai multă literatură populară și cu cărți de rugăciune care hrană sufletească este cerința de căpetenie a bravorilor noștri răniți și bolnavi. Toate binevoitorile contribuțiuni ale compătimirii și iubirei frățești ce se vor pune la dispoziția comitetului de caritate, rugăm să fie adresate: Wien, I. Löwelstrasse 8. »Rumänische Kapelle».

Studenții — în război. E interesantă mișcarea ce s'a pornit printre studențimea universalitară germană, care caută cu ori ce preț să intre în război. Azi, spre deosebire de timpurile dela 1870/71, înrolarea a ajuns pentru studenții germani o adevărată-modă. Astfel pe când în războiul german de acum 34 de ani din 13.765 de studenți nemți au plecat în războiul abia 3200 acum numei dela universitatea din **Tübingen**, unde sunt înscrși 2069 de studenți, și-au cerut înrolarea plecând pe câmpul de luptă 1900.

Șeful de stat major german grav bolnav. Boala generalului **Moltke** — după cum auzim zărele olandeze — s'a agravat. Starea lui ar fi foarte critică.

Moltke e unul dintre cei mai de seamă ofițeri superiori germani. Fapt, care l'a făcut pe împăratul **Vilhelm**, ca printro deosebită grație împărătească să-l ridice pe ofițerul relativ tânăr la demnitatea de șef al marelui stat major german. El e unul dintre stălpii principali ai strategiei germane de prezent. E natural deci că moartea lui ar atinge dureros pe al săi.

Bolnavul a fost transportat din marea cartier german — la **Berlin**.

Un nou apel al contesei Mikes. D-na contesă de **Mikes**, neobosita presidentă a secției »Crucii roșii» din Brașov, a luat laudabila inițiativă, de-a pregăti bavrilor noștri soldați răniți din spitalele Brașovului o mare bucurie de sărbătorile Crăciunului, împărțind între cei răniți cadouri, ca țigarete, tabacheri și alte obiecte și lucruri potrivite.

Aflându-se între cei răniți și numeroși soldați români, d-na contesă apelează la inimile caritabile române din Brașov, ca se contribuie cu astfel de cadouri pentru a pricinui și soldaților români, cari se află departe de vetrele lor, o bucurie de sf. sărbători. Obiecte precum și bani, pentru cari se vor cumpăra obiecte, să se trimită la locuința d-nei contese.

Recomandăm acest apel generos în deosebita atențiune a publicului nostru brașovean.

Surorile de caritate. Dels un cunoscut, care a vizitat zilele trecute pe rânții din spitalul militar din Brașov primim spre publicare următoarele rânduri:

Rânții din spitalul militar din Brașov, fără deosebire de naționalități, m-au rugat să exprim pe această cale mulțămitele lor profunde știm. surorile de caritate: d-nelor **Zoița Preda, Maria Hermel** și d-șoarelor contesa **Grete de Reigersberg** și **Virgilia Branisce** pentru deosebita îngrijire, cu care sunt pansați și tratați.

Dela soc. ortodoxă din România. Congresul anual al Soc. ortodoxe naționale a Femellor române va avea loc și anul acesta în București, în zilele de 22 și 23 Noemvrie a. c. Cu această ocazie, comitetul central a obținut dela direcția căilor ferate o reducere de 50 la sută din tariful de transport pentru toate membrele din provincie, cari vor dori să participe la acest congres. Programul congresului se va publica în timp.

Un răspuns. La întrebarea mai multora despre soartea locotenentului român în armata austro-ungară **Mihail Coliban** răspundem pe baza informațiilor primite dela familia **Coliban**, că d-l locot. **M. Coliban** a fost rănit în luptele din nordul Monarhiei și se află actualmente prizonier în Rusia, de unde a scris că se bucură de un bun tratament din partea Rușilor.

Bancnote false à K 50. In ultimul timp se află în circulațiune din nou bancnote false. Cele mai frecvente sunt cele à K 50, a căror semne distinctive sunt următoarele:

Falsificatele sunt cu 3 milimetri mai înalte decât bancnotele veritabile. Hărta este ceva mai grosă, mai dură și mai puțin elastică. Culoarea fundamentală roza a bancnotei este mai palidă, decât a celei originale. Culoarea figurei este albastru-ultramarin. Conturele figurei sunt mai puțin pregnante, mai dure și mai deschise. Desenul figurilor ideale din contră este mai gros și mai dur. Pe latura cu textul maghiar capul figurei din dreapta este executat extraordinar de dur. Crețea părului este spălăcită. Figura de pe latura germană este în general mai palidă. Pe latura maghiară micile cercuri de sus, în cari se află cifrele 50, sunt neegale și de culoare albastră mai închisă. Conturele cifrelor mari de 50 sunt subțiri și foarte deschise. Din contră cifra decorativă de 50 aflătoare jos la mijlocul bancnotei, care la bancnota veritabilă este de culoare albastră mai deschisă — pe falsificate este de aceeași culoare închisă ca și cealaltă parte a bancnotei. Pe falsificate sunt indicate pe latura maghiară cifre 94346, iar pe latura germană »288 Serlec. R. E.»

Proprietar: **Tip. A. Mureșianu & Comp.** Redactor responsabil: **Ioan Laca.**

TAILOR FOR GENTLEMEN

M. NEUMANN

CENTRALA:

FURNIZORUL CURȚEI ȘI CAMEREI IMPERIALE REGALE:

WIENA

SUCURSALE:

BRAȘOV

BUDAPESTA

Mare Depozit de Haine pentru Bărbați, Băeți și Fetițe

.. Toate în calitățile cele mai bune și croială elegantă, prețuri originale, fixe .. | | Cereți catalogul nostru ilustrat. ..